

**VI EDYCJA OLIMPIADY OGÓLNOPOLSKIEJ
Z „HISTORII”
PT. „JAN III SOBIESKI”**

skierowanej do uczniów klas 4 - 8 szkoły podstawowej
dnia 14 listopada 2019r.
czas pracy 60 minut

Liczba punktów do zdobycia: maksymalnie 25. Powodzenia!

<p>Pytanie 1 (1pkt) Protoplastą rodu Sobieskich był:</p> <p>A) Marek Sobieski B) Jakub Sobieski C) Sebastian Sobieski D) Mikołaj Sobieski</p>	<p>Pytanie 2 (1pkt) Pierwszym mężem Marii Kazimiery był:</p> <p>A) Jan Sobieski B) Jan Zamoyski C) Jerzy Lubomirski D) Michał Korybut Wiśniowiecki</p>								
<p>Pytanie 3 (1pkt) Jan Sobieski otrzymał urząd hetmana wielkiego koronnego po zwycięskiej bitwie pod:</p> <p>A) Warką B) Mątwami C) Podhajcami D) Zborowem</p>	<p>Pytanie 4 (1pkt) Jan III Sobieski zmarł 17 czerwca 1696 roku w:</p> <p>A) Jaworowie B) Warszawie C) Wilanowie D) Krakowie</p>								
<p>Pytanie 5 (1pkt) Listy Jana III Sobieskiego do Marii Kazimiery zostały po raz pierwszy opublikowane w 1860 r. przez:</p> <p>A) Michała Komarzyńskiego B) Antoniego Helcela C) Juliana Bartoszewicza D) Adam Tyszka</p>	<p>Pytanie 6 (2pkt) Koronacja Jana Sobieskiego na króla miała miejsce w roku:</p> <p>A) 1674 B) 1675 C) 1676 D) 1677</p>								
<p>Pytanie 7 (2pkt) Jan Sobieski objął urząd marszałka wielkiego w wieku:</p> <p>A) 32 lat B) 34 lat C) 36 lat D) 38 lat</p>	<p>Pytanie 8 (2pkt) Do podanych wydarzeń dopisz odpowiednie daty roczne.</p> <table border="1"> <tr> <td>1) Bitwa pod Mątwami</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2) Bitwa pod Warką</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3) Bitwa pod Zborowem</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4) Bitwa pod Ochmatowem</td> <td></td> </tr> </table>	1) Bitwa pod Mątwami		2) Bitwa pod Warką		3) Bitwa pod Zborowem		4) Bitwa pod Ochmatowem	
1) Bitwa pod Mątwami									
2) Bitwa pod Warką									
3) Bitwa pod Zborowem									
4) Bitwa pod Ochmatowem									

Pytanie 9 (2pkt) Przeczytaj fragment tekstu źródłowego. Odpowiedz na pytania zamieszczone pod nim.

Przymierze zaczepne między cesarzem, Polską i Rzplitą Wenecką trwać będzie aż do ukończenia wojny, odporne zawsze. Protektorem i gwarantem onego jest papież i jego następcy [...]. To przymierze zawarte jest tylko końcem prowadzenia wojny przeciw Turcji i do żadnej innej pod jakimkolwiek pozorem rozciągniętym być nie może [...]. Zaproszeni będą do tego przymierza inni panowie chrześcijańscy, mianowicie w książe moskiewski, ale tylko za wspólną zgodą przyjęci być mogą [...].

Źródło: Wiek XVI-XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii i studentów, Sobańska-Bondaruka M., Lenard S. B., PWN, Warszawa 1997, s. 253.

- A) Jak nazywał się sojusz, który powstał w wyniku tego układu?
B) W którym roku oraz gdzie on powstał?
C) W którym roku Rzeczpospolita podpisała pokój z Turcją?

Pytanie 10 (2pkt) Zaznacz prawidłowy ciąg chronologiczny.

- A) bitwa pod Chocimem -----> bitwa pod Beresteczkiem ----->rozejm w Buczaczu ----->pokój Grzymułtowskiego
B) pokój Grzymułtowskiego ----->bitwa pod Chocimem ----->rozejm w Buczaczu -----> bitwa pod Beresteczkiem
C) bitwa pod Beresteczkiem ----->rozejm w Buczaczu ----->bitwa pod Chocimem -----> pokój Grzymułtowskiego
D) rozejm w Buczaczu -----> bitwa pod Beresteczkiem -----> pokój Grzymułtowskiego ----->bitwa pod Chocimem

Pytanie 11 (2pkt) Uzupełnij tekst .

W 1683 roku wezyr turecki Kara Mustafa obległ ze swoimi wojskami ..... . Z odsieczą przybył król polski ..... . Do bitwy doszło dnia ..... 1683 roku. Po pokonaniu wojsk tureckich sojusznicy zawarli przymierze nazwane ..... by kontynuować wojnę z Turcją.

Pytanie 12 (2pkt) Rozstrzygnij, które zdania są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli obok każdego wpisz odpowiednio: P (prawda), F (fałsz).

A) W czasie potopu szwedzkiego, Sobieski popierał Jana Kazimierza.	
B) Brat Jana, Marek Sobieski, został zamordowany przez Tatarów.	
C) Jan Sobieski brał udział w tłumieniu powstania Chmielnickiego.	
D) Ostatnim sukcesem Jana III Sobieskiego było zdobycie Mołdawii.	

Pytanie 13 (2pkt) Do podanych portretów, przyporządkuj imiona europejskich monarchów, rządzących w czasie elekcji Jana III Sobieskiego.

Leopold I

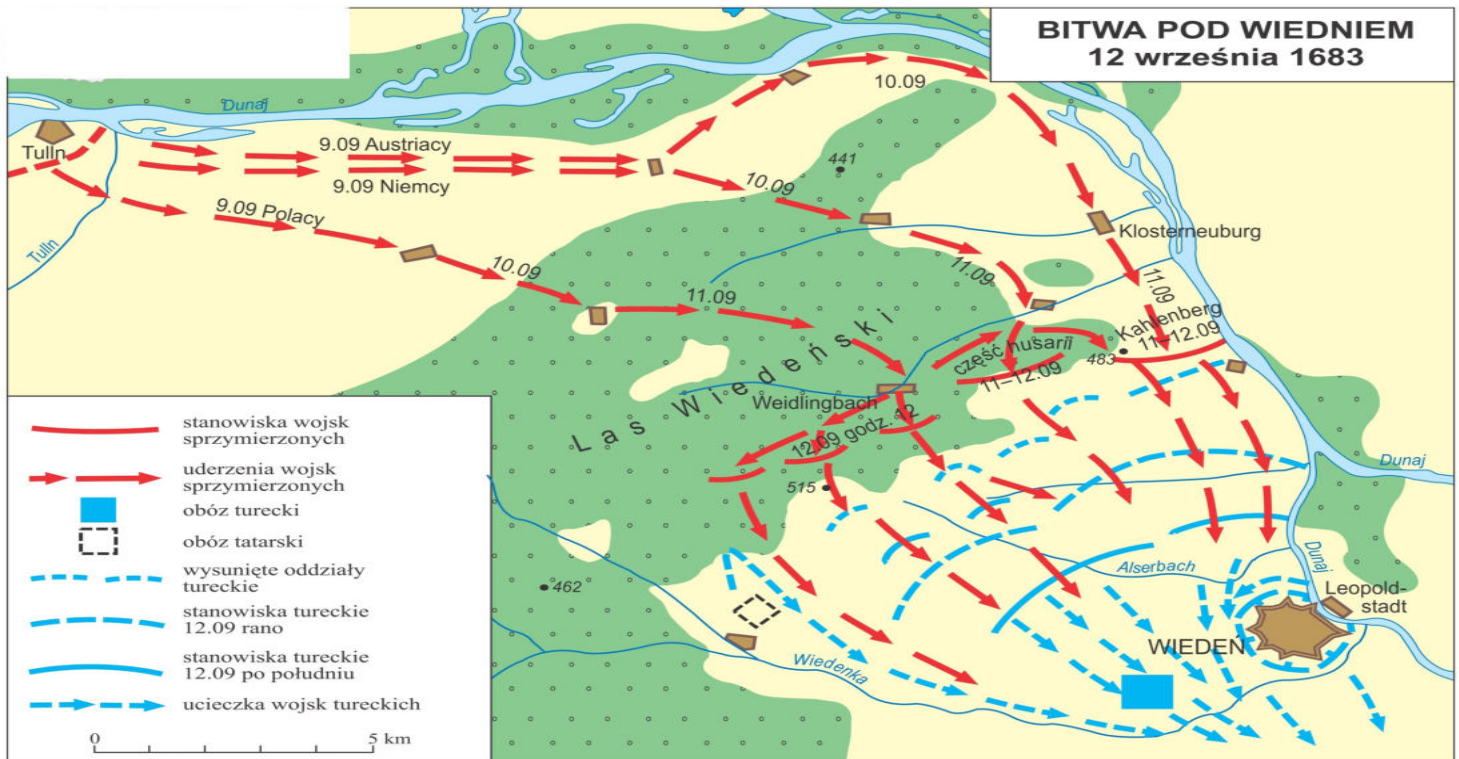
Piotr Wielki

Ludwik XIV

Pytanie 14 (2pkt) Na podstawie materiału kartograficznego i wiedzy własnej odpowiedz na pytania.

Źródło: <https://twojahistoria.pl/encyklopedia/leksykon-bitew/bitwa-pod-wiedniem-12-13-wrzesnia-1683/> [19.07.2019]

- 1) Wymień dwa narody, które walczyły przeciwko armii Kara Mustafy pod Wiedniem.
- 2) Wymień 2 elementy środowiska naturalnego zaznaczone na mapie.
- 3) Zapisz imiona i nazwiska osób, które dowodziły oddziałami polskimi w trakcie bitwy.

Pytanie 15 (2pkt) Na podstawie przedstawionego obrazu oraz wiedzy własnej rozstrzygnij, które zdania są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli wpisz odpowiednio: P (prawda), F (fałsz).

Jan Matejko, *Sobieski pod Wiedniem*, 1883 r.

1. Jan III Sobieski   2. Porucznik Zygmunt Zbierchowski   3. ks. Jan Denhoff   4. Jakub Sobieski
 5. Arcyksiążę Karol Lotaryński   6. Duch Święty, ukazany pod postacią Gołębicy   7. Chorągiew królewska
 8. Husaria   9. Namiot obozu tureckiego   10. Zabudowania Wiednia

A) Naczelne dowództwo nad bitwą przeciw Turkom objął arcks. Karol Lotaryński.	
B) Jakub Sobieski był najstarszym synem Jana III Sobieskiego.	
C) Wynikiem bitwy było całkowite rozgromienie armii tureckiej.	
D) Kara Mustafa, dowódca wojsk osmańskich, zginął w trakcie bitwy.	